

Johannes 11 – Samenvatting (Betacursus 11 - © 2005-2008 Deltacursus)

Jezus ontvangt de boodschap dat Lazarus ziek is (11:1-16). Jezus in Perea (11:1-6). Lazarus werd ziek en zijn toestand verslechterde met de dag. Marta en Maria wisten waar Jezus was (11:21,32) en stuurde een boodschapper. De reis van de boodschapper van Betanië dichtbij Jeruzalem naar Perea in het Overjordanse gebied duurde ongeveer 2 tot 3 dagen. Toen Jezus het hoorde zei hij: “Deze ziekte loopt niet uit tot de dood, maar op de heerlijkheid van God (9:3), zodat de Zoon van God verheerlijkt zal worden.” Lazarus stierf waarschijnlijk voordat de boodschapper weer bij Marta en Maria terugkwam. De zusters konden de woorden van Jezus in vers 4 (dat deze ziekte niet de dood tot uiteindelijk gevolg zou hebben) niet begrijpen, maar hebben ze waarschijnlijk ook niet vergeten (11:22). Jezus ging niet meteen met de boodschapper mee, maar bleef nog twee dagen waar hij was. Hij wilde dat Lazarus al een paar dagen dood was voordat hij daar aankwam, zodat het wonderteken nog groter zou zijn en God nog meer verheerlijkt zou worden. Zijn reactie lijkt wreed, maar was ten behoeve van de meerdere heerlijkheid van God en van het versterken van het geloof van zijn volgelingen (vgl. 11:15). Jezus in Judea (11:7-16). De discipelen waren bevreesd dat Jezus door de Joden gestenigd zou worden, maar Jezus zei dat zoals elke dag altijd 12 uren heeft, zo heeft God in zijn eeuwige raadsbesluit *een vaste tijdsperiode bestemd voor het leven en de bediening* van Jezus Christus op aarde en van elke christen op deze aarde (vgl. 7:6,8). Niemand en niets kan die tijdsperiode verkorten of verlengen! Als wij in het licht van Gods plan blijven wandelen – en Jezus wist precies wat Gods plan voor zijn leven en dat van Lazarus en anderen was – dan zullen wij niets hoeven te vrezen! Dan is alles wat er gebeurt precies wat God wil dat er gebeurt! Maar de discipelen keken niet naar Gods plan maar naar de omstandigheden. Met vers 15 bedoelde Jezus niet dat zijn discipelen dan pas tot geloof zouden komen, maar dat zij in hun geloof zouden groeien. Met vers 16 bedoelde Tomas de pessimist niet te zeggen dat zij naar de gestorven Lazarus moesten gaan om ook te sterven, maar om met Jezus mee te gaan en met Jezus te sterven. Dat was een overmoedige uitspraak (vgl. Matteüs 26:35).

Jezus spreekt met Marta (11:17-27). Eerst had Marta nog geen juist beeld van Jezus (11:17-22). Hoe Marta wist dat Jezus onderweg was, weten we niet. Misschien had Jezus een boodschapper vooruit gestuurd omdat hij eerst alleen met Marta en later alleen met Maria wilde praten. Marta was de doener (Lucas 10:40-41) en ging Jezus tegemoet (11:20), maar Maria was de denker (Lucas 10:42) en bleef thuis. Marta zei: “Heer, als u hier was geweest, zou mijn broer niet gestorven zijn” (11:21). Deze woorden hadden Marta en Maria de voorafgaande dagen waarschijnlijk al vele malen gezegd (11:21,32)! Ook zij waren van mening dat Jezus aanwezig had moeten zijn om te kunnen genezen (vgl. 4:47). Marta vervolgde, “Maar zelfs nu weet ik dat God u alles zal geven wat u *vraagt*” (11:22). Dat was een geestelijke en gelovige belijdenis. Waarschijnlijk hadden de woorden van de boodschapper (dat deze ziekte niet de dood tot uiteindelijk gevolg zou hebben, 11:4) haar hoop gegeven dat Jezus misschien een wonder zou verrichten. Marta had geen juist beeld van de relatie tussen Jezus en God, want zij gebruikte het Griekse woord voor ‘vragen’ dat alleen gebruikt wordt wanneer een mindere iets van een meerdere vraagt (4:9-10). Maar wanneer Jezus een verzoek aan God de Vader richt dan wordt het andere woord ‘verzoek’ gebruikt, een woord dat de gelijkheid van de twee personen veronderstelt (14:16)! Daarna onderdrukte Marta haar hoop en dacht dat Lazarus zou opstaan in de opstanding op de laatste dag (11:23-24; vgl. Job 19:25-27; Daniël 12:2).

Jezus is de opstanding en het leven (11:25-26). Dit is de vijfde van de zeven ‘Ik ben’ uitspraken (6:35; 8:12; 10:9; 10:11; 11:25; 14:6; 15:5). In deze uitspraken zijn het onderwerp en het predikaat verwisselbaar: ‘Ik ben de opstanding en het leven’ of ‘De opstanding en het leven (dat) ben ik’. Jezus is de opstanding. Zonder Jezus Christus is er alleen maar ‘dood’, maar door Jezus is er opstanding en leven. Jezus is niet alleen opstanding en leven bij zijn wederkomst, maar ook nu! Dit laatste had Marta niet begrepen! Iedereen die in Jezus gelooft, zal (geestelijk) leven nu en ook wanneer hij (lichamelijk) sterft. In vers 25 wordt de gelovige beschouwd *op het moment van zijn fysieke dood*. Al sterft zijn lichaam, zijn geest (ziel) zal leven, d.w.z. naar de hemel getransporteerd worden om eeuwig in de tegenwoordigheid van Jezus te leven (2 Korintiërs 5:1,8; Filippenzen 1:21-23; Openbaring 20:4). De lichamelijke dood blust niet het echte leven van de gelovige uit. Integendeel, de fysieke dood is het begin van het ten volle genieten van het eeuwige leven. Jezus is het leven. Iedereen die leeft en in Jezus gelooft, zal (de eeuwige dood) nooit sterven. In vers 26 wordt de gelovige beschouwd *tijdens zijn leven vóór zijn lichamelijke dood*. Omdat hij eeuwig leven bezit (3:16) zal hij de eeuwige dood nooit smaken. Hij zal nooit in de hel geworpen worden (Romeinen 8:37-39). Met deze woorden spoort Jezus Marta aan te blijven geloven. En Marta ging onwrikbaar en aanhoudend geloven (11:27).

Jezus spreekt met Maria (11:28-32). Maria liep naar de plaats buiten het dorp waar Jezus met Marta gesproken had. Deze plaats was waarschijnlijk de begraafplaats, omdat de Joden die gekomen waren om Maria te troosten dachten dat zij naar de graftombe ging om daar te weeklagen. Zij viel weeklagend aan de voeten van Jezus en zei zonder geloof: “Heer, als u hier was geweest, zou mijn broer niet gestorven zijn”! In tegenstelling tot hetgeen in Lucas 10:38-42 en Johannes 12:1-8 gebeurde, was nu niet Maria de geestelijke, maar Marta (vgl. 11:22).

Jezus wekt Lazarus op uit de dood (11:33-44). De emoties van Jezus (11:33-35). Jezus was ‘verontwaardigd in zijn geest’ over de zonde die de oorzaak is van alle ellende, lijden en droefheid en ‘diep geroerd (door medelijden en verdriet)’. Uiteindelijk barste hij in tranen uit. De reacties van omstanders (11:36-37). Sommigen zeiden dat Jezus veel van Lazarus hield. Anderen vroegen zich af waarom hij zijn dood niet had kunnen voorkomen. Het nieuws over de opwekking van de enige zoon van de weduwe van Naïm (Lucas 7:11-17) en de opwekking van de dochter van Jäirus (Lucas 8:49-56) was kennelijk niet tot hen doorgedrongen. En indien wel, dan was de dood van Lazarus toch iets anders, want hij was al vier dagen dood. De zaak leek hopeloos! De opwekking van Lazarus (11:38-42). Het graf was een spelonk (uit rots uitgehouwen) met een steen die er tegenaan lag (om de wilde dieren tegen te houden). Hij beval de steen

weg te halen. Op dat moment dacht Marta niet aan de Overwinnaar van de dood, maar aan het lijk dat in een toestand van ontbinding verkeerde en zei: “Hij stinkt omdat hij al vier dagen dood was”. Maar Jezus richtte haar gedachten weer op wat hij eerder aan haar gezegd had (11:4,23,25-26). Jezus bedoelt niet te zeggen dat het doen van het wonderwerk afhankelijk was van Marta’s geloof. Hij bedoelt te zeggen dat als Marta haar geloof op hem en zijn woorden bleef richten, zij het wonderwerk van Jezus zou zien als een echt teken dat de heerlijkheid van God in Jezus reflecteert. Zij zou zeker weten dat Jezus de zichtbare openbaring van de onzichtbare God was (14:9; Kolossenzen 1:15). Jezus bad alsof het wonderwerk al plaatsgevonden had. In vers 41-42 bad Jezus hoorbaar, zodat de mensen zouden beginnen te geloven dat God Jezus altijd verhoort en dat Jezus dus inderdaad door God gezonden was. Toen riep hij Lazarus met luide stem, niet om de dode uit zijn doodslaap te wekken, maar zodat alle toehoorders heel zeker zouden weten dat de dode Lazarus opgewekt werd door het woord van Jezus. Toen Lazarus gebonden met de balsemdoeken naar buiten kwam, beval Jezus hem los te maken.

Het wonderteken had effect in vier richtingen (11:45-57). Vele Joden, die voorheen onvriendelijk tegenover Jezus waren, kwamen tot geloof (11:45). Hoewel sommigen van hen alleen geloofden omdat zij een wonderteken gezien hadden (vgl. 2:23-25; 8:30-31), moeten we aannemen dat velen van hen oprecht geloofden dat Jezus de Messias was (11:4,52; 20:30-31). De bittere vijanden van Jezus beraamden een complot tegen Jezus (11:46-54). De hogepriesters (ex-hogepriesters plus leden van de priesterlijke families, hoofdzakelijk Sadduceeën) en de Farizeeën belegden meteen een Sanhedrin-vergadering waarin zij een complot tegen Jezus smeedden. In tegenstelling tot wat er in Johannes 9:6-7 gebeurde, erkenden de Joodse godsdienstige leiders nu in Johannes 11:43-44 wel dat Jezus wondertekenden deed! Zij waren bang dat het hele Joodse volk naar Jezus zou overlopen en zou geloven dat Jezus de politieke Messias was die hen van het Romeinse juk zou bevrijden. Als de Romeinen zouden horen dat er een volksopstand tegen hen was, zouden zij komen en een einde maken aan het bestaan van het volk van Israël en hen over de aarde verstrooien. De vele mensen die naar het paasfeest kwamen, keken verlangend naar Jezus uit (11:55-57). Het geloof van de discipelen werd versterkt (11:4,15,26,40).

De profetie van Kajafas (11:49b-52). De profetie. De woorden die Kajafas uitsprak waren een profetie zonder dat hij het zelf in de gaten had. Ook de profeten ten tijde van het Oude Testament spraken dikwijls woorden die zij zelf niet ten volle begrepen (1 Petrus 1:10-12). Kajafas legde één betekenis in zijn woorden (een boos complot), maar God legde er een andere betekenis in (een verlossingsplan)! Kajafas werd niet gedwongen deze woorden uit te spreken – hij deed dat vrijwillig en blijft verantwoordelijk voor de boze bedoeling die hij daarmee had. Maar God is almachtig en in zijn eeuwige raadsbesluit zorgde hij ervoor dat deze uitspraak van Kajafas ook een heel andere betekenis had. Dit is een voorbeeld van de verhouding tussen het eeuwige goddelijke raadsbesluit enerzijds en de verantwoordelijkheid van de mens anderzijds. Kajafas had een slecht plan om Jezus te vermoorden ten behoeve van het voortbestaan van het Joodse volk. Maar God had een goed plan om door de kruisdood van Jezus niet alleen het werkelijke, geestelijke Israël te redden, maar ook om de gelovigen onder de heidense volken te redden! Zonder het te beseffen of te willen werd Kajafas een profeet! De vervulling. • Met ‘het volk’ bedoelde Jezus niet ‘het nationale volk van Israël’ (8:39-40; vgl. Hosea 1:9; Romeinen 9:6a), maar ‘het heilige volk’ van Israël (Exodus 19:5-6), de verloren mensen in Israël die in Jezus geloofden (Lucas 5:32; 19:10; Romeinen 9:6b), *de eigen schapen van Jezus* (10:11,15) *in de schaapskooi van Israël* (10:16a). • Met ‘alle kinderen van God die verstrooid zijn’ bedoelde Jezus niet ‘de Joden in de verstrooiing’ (Matteüs 23:15) maar ‘de niet-Joden (de heidenen) die over de hele wereld verstrooid zijn en die in Jezus zullen gaan geloven’ (Openbaring 5:9-10), *de eigen schapen van Jezus in de andere schaapskooien van de volken in de wereld* (10:16b). • Jezus Christus stierf voor twee groepen mensen: de kinderen van God onder de Joden die niet onder de volken verstrooid waren (Matteüs 10:5-6) én de kinderen van God onder de niet-Joden die wel onder de volken verstrooid zijn. In Johannes 10:16 zegt Jezus, “Dan zal het worden: één kudde, één herder!” En in Johannes 11:52 zegt Johannes, “Dat hij alle kinderen van God die verstrooid zijn mag bijeenbrengen tot één” (vgl. 12:31-33)! Jezus zal de volheid van de uitverkorenen onder de Joden in alle generaties en de volheid van de uitverkorenen onder de niet-Joden in alle generaties (Romeinen 11:25-26a, NBG) bijeenbrengen *in Christus Jezus* (Galaten 3:26-29; Efeziërs 2:13-18; 3:2-6; Hebreeënen 11:39-40). Eén volk van God. Het gaat in de bijbel niet om twee ‘volken van God’ maar om ‘één volk van God’. Het gaat om *één wijngaard* (Matteüs 21:41-43), *één kudde* (10:16), *één weg tot de Vader* (14:6); *één Heer* (Handelingen 10:34-36), *één wortel van één olijfbom* (Romeinen 11:16-24), *één lichaam* (Romeinen 12:5; 1 Korintiërs 12:12-13), *één fundament* (1 Korintiërs 3:11), *één volk* (2 Korintiërs 6:16; 1 Petrus 2:9-10), *één man waaraan de éne bruid verbonden wordt* (2 Korintiërs 11:2), *één evangelie* (Galaten 1:8; Hebreeënen 4:2), *één (volk) in Christus* dat bestaat uit mensen die voorheen Joden of niet-Joden (Grieken) waren (Galaten 3:28), *één Hoofd* (Efeziërs 1:9-10,22), *één nieuwe mens* geschapen uit mensen die voorheen Joden of niet-Joden (heidene) waren (Efeziërs 2:14-15), *één Geest* door wie voorheen Joden en voorheen niet-Joden tot *één Lichaam* gedoopt zijn (1 Korintiërs 12:12-13), *één Geest* door wie voorheen Joden en voorheen niet-Joden (heidene) nu toegang tot God de Vader hebben (Efeziërs 2:18), *één huis, één tempel, één woonstede Gods* (Efeziërs 2:19-22), *één erfenis* (Efeziërs 3:6), *één God* (vgl. Romeinen 3:29-30), *één geloof, één hoop, één doop* (Efeziërs 4:4-6), *één Middelaar tussen God en mensen* (1 Timoteüs 2:5), *één huis* waarin Mozes een dienaar en Jezus de heer is (Hebreeënen 3:6; Efeziërs 2:19), *één offerande dat de heiligen volmaakt* (Hebreeënen 10:14), *één wetgever en rechter* (Jakobus 4:12) en uiteindelijk *één nieuw Jeruzalem of één bruid* als Gods volk op de *één nieuwe aarde* (Openbaring 21:1-3,9-10). En de gelovigen uit alle natuurlijke volken, inclusief het natuurlijke Israël, moeten alles doen om “de éénheid van de Geest te bewaren” (17:20-23; Efeziërs 4:3). Vanaf die dag waren ze vastbesloten hem te doden (11:53-54). Als gevolg van dit complot, trad Jezus niet langer op in het openbaar. Hij en zijn discipelen trokken zich terug naar een plaats met de naam Efraïm (begin februari 30 n.C.). Het was waarschijnlijk in de woestijn van Judea noordelijk van Jeruzalem en westelijk van de Jordaan.